

ЖИТОМИРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРОЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
ННЦ «ІНСТИТУТУ АГРАРНОЇ ЕКОНОМІКИ» НААН
ІНСТИТУТ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ПОЛІССЯ НААН

СТАНОВЛЕННЯ МЕХАНІЗМУ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ ЯК ПРІОРИТЕТ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ

Матеріали Всеукраїнської
науково-практичної конференції
(з міжнародною участю)

28 листопада 2017 р.

Житомир

Рекомендовано до друку Вченою радою Житомирського національного агроекологічного університету (протокол № 5 від 27.12.2017 р.)

Редакційна колегія

Скидан О. В.	доктор економічних наук, професор (голова);
Лупенко Ю. О.	доктор економічних наук, професор;
Кваша С. М.	доктор економічних наук, професор;
Витвицька О. Д.	доктор економічних наук, професор;
Пугачов М. І.	доктор економічних наук, професор;
Саблук П. Т.	доктор економічних наук, професор;
Малік М. Й.	доктор економічних наук, професор;
Кропивко М. Ф.	доктор економічних наук, професор;
Росоха В. В.	доктор економічних наук, старший науковий співробітник;
Єрмаков О. Ю.	доктор економічних наук, професор;
Грабар І. Г.	доктор технічних наук, професор
Якобчук В. П.	кандидат економічних наук, професор;
Швець Т. В.	кандидат економічних наук, доцент;
Приймачук Т. Ю.	кандидат економічних наук, старший науковий співробітник;
Плотнікова М. Ф.	кандидат економічних наук, доцент (відповідальний секретар)

Рецензенти:

Валінкевич Н.В., д.е.н., доцент, завідувач кафедри економіки та підприємництва Житомирського державного технологічного університету;
Кропивко М.М., д.е.н., ст. науковий співробітник, член апарата Національної академії аграрних наук України;
Ходаківський Є.І., д.е.н., професор, професор кафедри економічної теорії, інтелектуальної власності та публічного управління Житомирського національного агроекологічного університету.

С80 Становлення механізму публічного управління розвитком сільських територій як пріоритет державної політики децентралізації. Матеріали Всеукр. наук. – практ. конф. (28 листопада 2017 р.). – Житомир: ЖНАЕУ, 2017. – 240 с.

До збірника увійшли матеріали доповідей учасників Всеукраїнської науково-практичної конференції «Становлення механізму публічного управління розвитком сільських територій як пріоритет державної політики децентралізації», присвячених розв'язанню актуальних проблем регіонального розвитку та формуванню пропозицій щодо самозабезпеченості, підвищення стійкості місцевих громад до зовнішніх чинників.

Для науковців, керівників та спеціалістів аграрного сектора, працівників державного управління, освіти та місцевого самоврядування, усіх, хто цікавиться проблемами розвитку сільських територій, особистості, суспільства та екологічного господарювання.

Збірник виготовлено з оригіналів доповідей авторів. Відповідальність за точність викладених у збірнику матеріалів несуть автори.

Роздруковано з оригіналу-макета замовника.

© Житомирський національний
агроекологічний університету, 2017

ЗМІСТ

МУДРАК Р. П. ІНВЕСТИЦІЇ У РОЗВИТОК РЕГІОНАЛЬНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ РИНКУ ЯК ФАКТОР СТАБІЛЬНОСТІ ПРОДОВОЛЬЧОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАСЕЛЕННЯ.....	8
ЖУДРО М. К., ЖУДРО Н. В. КОНСТРУИРОВАНИЕ БИЗНЕСА В УСЛОВИЯХ ЭЛЕКТРОННОЙ ЭКОНОМИКИ.....	11
ГІЛЬОРМЕ Т. В., ЄЛІСЄЄВ Є.Ю. ПЕРСПЕКТИВИ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ В УМОВАХ РОЗВИТКУ АГРОБІЗНЕСУ В УКРАЇНІ.....	16
ЄГОРОВА О. В., ГУБАРЬ В О. ТІНЬОВА ЕКОНОМІКА В АГРОБІЗНЕСІ УКРАЇНИ.....	20
ЖУДРО М. М. ЭЛЕКТРОННАЯ ЭКОНОМИКА И ТРАНСФОРМАЦИЯ МЕТОДОЛОГИИ ИДЕНТИФИКАЦИИ ДЕФИНИЦИЙ «ОРГАНИЧЕСКОЕ» И «УМНОЕ» ЗЕМЛЕДЕЛИЕ.....	25
ЗАХАРІНА О. В. МЕХАНІЗМ ПУБЛІЧНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА ТА ЙОГО РОЛЬ В СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОМУ РОЗВИТКУ КРАЇНИ.....	32
ЗАЮКОВ І. В. РЕАЛІЗАЦІЯ ФРАНДРЕЙЗИНГУ ЯК ПЕРСПЕКТИВНА ФОРМА РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД В УКРАЇНІ.....	40
ЖУДРО І.Н. ЭЛЕКТРОННАЯ ЭКОНОМИКА И ФОРМАТИРОВАНИЕ КАДАСТРОВЫХ ЦЕН НА ЗЕМЛЮ В ОРГАНИЧЕСКОМ АГРОБИЗНЕСЕ.....	44
Єгорова О. В., Родик Р. В., Рябко В. В. Інноваційні засади розвитку агробізнесу.....	48
КІЛЬНИЦЬКА О. С., БОЙКО Б. Ю. СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ САМОСТІЙНОЇ ЗАЙНЯТОСТІ	

О. В. Єгорова, к.е.н., доцент
Р. В. Родик,
В. В. Рябко
Полтавська державна аграрна академія

ІННОВАЦІЙНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ АГРОБІЗНЕСУ

Характерною рисою соціально орієнтованої ринкової економіки є ефективне функціонування агропромислового комплексу (АПК). Агробізнес є відтворювальним комплексом галузей і сфер економіки, державних законодавчих і виконавчих установ, які функціонують в єдності й забезпечують виробництво, переробку і збут продукції на основі сільськогосподарської сировини.

Інновації – це реальні процеси створення нових знань, систем та заходів виробництва, технологій і впровадження їх у сферу економіки чи державного управління, товарообміну чи міжнаціональних зв'язків.

Оскільки зовнішнє середовище агробізнесу постійно змінюється, повинні відбуватися адекватні зміни у внутрішньому середовищі сільськогосподарського підприємства, тобто останнє має здійснювати інновації. Без здійснення інноваційної діяльності підприємство припинить вносити корективи в асортимент продукції, що виробляється, технологію, методи і стиль управління, тобто припинить розвиватися. Як наслідок, не будуть враховані реалії ринкових потреб, що постійно змінюються, а отже, підприємство не буде відповідати вимогам зовнішнього середовища, не зможе бути ефективним щодо споживачів і втратить свою ринкову позицію.

Нові або поліпшені види продукції (продуктові інновації), послуги (інновації послуг), виробничі процеси й технології (технологічні інновації), виробничі системи, а також змінені соціальні відносини на підприємстві (соціальні або кадрові інновації) здатні суттєво підвищити ефективність підприємств АПК. Основною метою впровадження новацій є збереження і підвищення рівня ефективності використання ресурсів агровиробництва.

В сільському господарстві з впровадженням інновацій види продукції, як правило, не змінюються, а набувають покращених властивостей. Основними напрямками інноваційної діяльності в сучасній науці та практиці вважають агробіотехнології (генна модифікація, маркерна селекція, селекція сільськогосподарських культур, стійких до впливу різного роду негативних факторів, створення біопестицидів, біодобрив, ферментів тощо), а водночас й розвиток екологічно орієнтованих систем землеробства й агрогосподарювання.

Інновації в агробізнесі здійснюються за наступними напрямками:

1) кадрові інновації – підготовка спеціалістів, здатних експлуатувати

нову техніку, обладнання і технології, підвищення їх кваліфікації, перепідготовка;

2) продуктові інновації – розробка і освоєння нововведень, які забезпечують підвищення родючості земель сільськогосподарського призначення, зростання продуктивності тварин та урожайності сільськогосподарських культур;

3) технологічні інновації – забезпечують удосконалення техніко-технологічного потенціалу сільськогосподарського підприємства.

Серед усього різноманіття технологічних інновацій ми пропонуємо звернути увагу агробізнесу України на наступні інноваційні технології:

1. Поширення картографії - електронних карт, на які нанесено чіткі межі певних ділянок з можливістю їх корекції. Ділянки легко вирізняються візуально, надається можливість швидко переглянути повну інформацію про кожен ділянку в залежності від потреб користувача. Можна легко дізнатись площу ділянки, культуру, яка на ній вирощується, середні показники родючості чи ефективності, історію попередніх посівів, останню дату внесення добрив та безліч іншої необхідної інформації відповідно до потреб користувача.

Завдяки картографічним рішенням стає можливим: візуалізація динаміки аналізу ґрунтів, аналіз супутникових знімків з NDVI, створення карт врожайності культур, визначення найбільш продуктивних та врожайних ділянок, відстеження динаміки розвитку культур, контроль стану полів, прогноз врожайності тощо.

2. Впровадження інновацій у сфері логістики. Інтеграція управління підприємством із системами GPS-моніторингу дозволяє контролювати переміщення усього рухомого складу в режимі реального часу і, відповідно, вчасно реагувати на значні затримки чи відхилення від маршруту. Маршрути товароперевезень визначають за допомогою спеціальних алгоритмів в режимі реального часу таким чином, щоб максимально ефективно використати наявний автопарк для вчасного та якісного збору продукції та доставки її у визначені пункти, у визначений час. Такий ефект досягається за рахунок максимально ефективного використання усіх наявних транспортних засобів агропідприємства: вантажомісткість кожного транспортного засобу, що здійснює перевезення, повинна використовуватись повністю, а рух по маршруту відбуватися без відхилень і в межах відведеного на це часу.

3. Моніторинг технопарку. Для розробки рішень використовується GPS-трекінг техніки. Кожен кілометр фіксується і записується в базу даних, обчислюється кількість подоланих кілометрів за звітні періоди (день, місяць, рік). Також відстежується кількість відпрацьованих годин по кожній одиниці техніки шляхом введення так званих лог-буків.

Лог-бук – це мобільне рішення, що дозволяє працівнику звітувати про

свою діяльність в режимі реального часу та отримувати сповіщення, нагадування та попередження, скажімо про відхилення від маршруту чи про надмірну кількість годин роботи транспортного засобу (для захисту від виходу з ладу) тощо.

4. Інновації у сфері аналітики та планування.

Ефективні системи планування дозволяють максимально зменшити залежність від кліматичних умов, використовувати на свою користь особливості погоди, автоматизувати систему поливу, планувати внесення добрив на основі аналізу стану полів, моніторити наявність шкідників та планувати внесення пестицидів лише тоді, коли це насправді необхідно. Електронний агрохімічний паспорт кожного поля може бути доступним у комп'ютері чи на мобільному пристрої, а збереження даних у «хмарі» дозволить доступ із будь-якого зручного для користувача місця розташування.

5. Використання спеціалізованих CRM та HRM систем. Ці сучасні технології дозволяють спростити процес управління взаємовідносинами з персоналом, клієнтами, партнерами. Можливість в он-лайн режимі видавати інструкції працівникам та реагувати на їх запити. В свою чергу працівник може формувати польові звіти із прикріпленням фото чи відеоматеріалів, є також можливість відстежувати діяльність та ефективність роботи кожного працівника тощо.

6. Підвищення швидкості реагування на прийняті управлінським рішенням завдяки мобільності. Найімовірніші можливості в управлінні відкривають смартфони та мобільні додатки. Відстеження та контроль транспортних засобів, контроль водіїв, нагадування, попередження, супровід та підтримка. За допомогою мобільних додатків уся необхідна інформація знаходиться прямо в руках у працівника у будь-якому місці, будь-якої миті. Такі програми допомагають миттєво вносити дані в систему та ділитись ними із іншими працівниками.

Наведені види інновацій можуть дати значний науково-технічний, економічний, податковий, ресурсний, соціальний ефекти. Проте, впровадження інновацій може давати не лише позитивний ефект, але й нейтральний чи навіть негативний. Позитивний результат свідчить про виправданість інновації та широке її використання, тому це сигналізує про її поширення на ринку. Нейтральний результат свідчить про не виправданість інновації та її подальше доопрацювання.

Негативний ефект може проявлятися:

- економічно – в випадку переважання вартісної оцінки інноваційної діяльності над вартісною оцінкою її результатів. Значні витрати на моделювання, випробовування, апробацію досліджень в умовах значного ступеня ризику та недоступності фінансування на наукові розробки роблять неможливими самостійні дослідження для багатьох виробників;

- соціально – якщо в результаті інновації скорочуються працівники;
- екологічно – як результат шкідливого впливу діяльності суб'єкта господарювання на довкілля. Внаслідок непродуманого використання деяких інновацій в минулому втрачається можливість виробляти натуральні, екологічно чисті продукти харчування в майбутньому.

На підставі вищесказаного, можна зробити кілька висновків. Ефективність українського агробізнесу в сучасних умовах – проблема багатопланова, актуальна і складна. Основоположним можна вважати застосування нових інноваційних технологій агробізнесу. У рослинництві це «нульова обробка» ґрунту, яка скорочує витрату палива в разі і виключає застосування мінеральних добрив та отрутохімікатів, у тваринництві – розвиток племінної справи, належне обладнання тваринницьких приміщень тощо. Важлива також і робота з кадрами, селу та агробізнесу потрібні кваліфіковані фахівці.

Істотним інститутом підтримки інноваційної діяльності та одним з напрямків, що стимулюють розвиток інноваційних процесів в агробізнесі на регіональному рівні, може виступити створення обласних фондів підтримки інноваційної діяльності, що формуються як з бюджетних джерел, так і за рахунок відрахувань підприємств агробізнесу регіону.

Список використаних джерел:

1. Пашута М. Інновації як фактор випереджального розвитку економіки: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.personal.in.ua>.
2. Найденов В. С. Основи інноваційної політики / В.С. Найденов [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http:// www.icps.kiev.ua](http://www.icps.kiev.ua).
3. Медведенко І. В. Від сталого зростання до сталого інноваційного розвитку / І. В. Медведенко [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.icps.kiev.ua>
4. Кот О. В. Теоретичні аспекти інноваційного розвитку аграрного сектору економіки та його організаційно – економічне забезпечення / О. В. Кот // Проблеми науки. – 2008 – №9. – С. 30, 32–37.
5. Саранчук Г. М. Інноваційний розвиток сільського господарства як основа підвищення його конкурентоспроможності / Г. М. Саранчук // Інноваційна економіка. – 2010 – № 1 – С. 29–30.